

באהבה ובאמונה

ב"ד • י"ז אדר ה'תשפ"ו פרשת כי תשא - פרה • גליון 1548 • נא לשמור על קדושת הגליון

50 שנה של יהדות באהבה
מכון מאיר
בהוצאת מכון מאיר
ע"ש אליעזר מאיר ליפשיץ הי"ד

כניסת השבת: ירושלים 17:03 ת"א 17:21 חיפה 17:13 ב"ש 17:19
צאת השבת: ירושלים 18:16 ת"א 18:18 חיפה 18:17 ב"ש 18:18

נכון לעכשיו

הרב דב ביגון ראש מכון מאיר

ואעשך לגוי גדול

"שלושה דברים ביקש משה מלפני הקב"ה ונתן לו. ביקש שתשרה שכינה על ישראל ונתן לו שנאמר 'הלא בלכתך עמנו' (שמות לג, טז), ביקש שלא תשרה שכינה על עובדי כוכבים ונתן לו, שנאמר: 'ונפלינו אני ועמך מכל העם אשר על פני האדמה' (שמות שם), ביקש להודיעו דרכי של הקב"ה ונתן לו שנאמר 'הודיעני נא דרכיך' " (ברכות ז, עיין ברש"י).

לכאורה, בקשת משה רבנו שלא תשרה שכינה על אומות העולם נראית כצרות עין, אבל באמת טובת המין האנושי עמדה לנגד עיניו של משה רבינו בבקשתו - "כי הדרכת ישראל על פי התורה ומצוותיה היא הדרכה נפלאה שהרבה זמנים צריך המין האנושי להתקדם עד שיהיה ראוי לה" (עין א"ה לרב קוק זצ"ל). ישראל נבחרו ונוצרו להשפיע על כל המין האנושי כדברי הנביא "עם זו יצרתי לי תהילתי יספרו" (ישעיה מג, כא). ישראל הם מרכז של שלמות העולם, ועל ידי שתשרה שכינה בישראל - "יגרום הדבר לשתי טובות - שיתרכז העולם כולו במרכז אחד המביא לידי שלום ואחדות המין האנושי באהבה. והשנייה כי יזכו הכל למעלת ההצלחה הגבוהה שהיא נתונה באוצר חיים של ישראל" (עין א"ה ברכות ז א).

נכון לעכשיו, מדרגות מדרגות בגילוי השכינה. כאשר ישראל בחשכת הגלות גם השכינה לכאורה בגלות ומתחלל שם השי"ת כדברי הנביא "ויבואו אל הגויים אשר באו שם ויחללו את שם קודשי באמור להם עם ד' אלה ומארוצו יצאו" (יחזקאל לו כ). אבל כאשר ישראל שבים ומתקבצים לארץ ישראל ומנצחים את אויביהם מתקדש שם שמים בעולם ככתוב: "והתגדלתי והתקדשתי ונודעתי לעיני גויים רבים וידעו כי אני ד'". (יחזקאל לח, כג). ויותר ויותר יתגלה לעין כל שישראל הם מרכז גילוי השכינה ואור ד' יתברך בעולם, ומתקיימת ההבטחה לאברהם אבינו "ואעשך לגוי גדול... והיה ברכה... ונברכו בכך כל משפחות האדמה" (בראשית יב, ג).

אשרינו מה טוב חלקנו וגורל דורנו, שאנו זוכים לשוב לארץ ישראל ולירושלים. אמנם עדיין ישנם הקשיים והסיבוכים המאפיינים את סוף הדרך, אבל כבר רואים את האור בקצה מנהרת הזמן. ולא ירחק היום ונראה בחוש שבקשתו של משה שלא תשרה שכינה על אומות העולם לפני אלפי שנים היא לטובת האנושות, ותתקיים נבואתו של הנביא ישעיה "והלכו עמים רבים ואמרו לכו ונעלה אל הר ד' אל בית אלקי יעקב ויורנו מדרכיו ונלכה באורחותיו, כי מציון תצא תורה ודבר ד' מירושלים" (ישעיה ב).

בציפייה לישועה השלמה

לך רגמן בי"א

פרפורים: בין פורים לפרה
הרב אמיר דומן 2

מה למד משה רבנו בהר סיני?
הרב ערן טמיר 2

עצבים של נחושת וברזל
הרב יורם אליהו 3

סוד מהותו של הכיור
הרב אשר בוחבוט 3

מסך עולה ומסך יורד
הרב יואב מלכא 4 סיפור

מנהיגות אישית בנישואין
אסתר אברהמי זוגיות

בין "קול ענות גבורה" ל"קול ענות חלושה"
אורית דהן חינוך

על הצחוק
הרב שלמה אבינר 8

שלוש עשרה מידות הרחמים
הרב חגי לונדן 8

לתרומות למכון מאיר:
בטלפון 02-6461328
באתר meirtv.com
או סרקו את הברקוד

• אלפי שיעורים
• קירוב רחוקים
• מאות תלמידים
• ערוץ ילדים
• אולפן גיור

היו שותפים
בהוספת יהדות באהבה!

פרפורים: בין פורים לפרה

הימים האלה, האלה ממש! - נזכרים ונעשים. בימים הללו אנחנו נזכרים לפני ה' לטובה ולישועה;

בימים הללו אנחנו נזכרים מי אנחנו ומה שמנו; כי הימים האלה נעשים ימי תיקון לימי השכחה והתעיייה;

ובימים האלה אנחנו נעשים, משתכללים, מוסיפים קומה, סומכים ומקדימים זכירה לעשייה תקיפה ונוקבת.

ימי שמחה! ימי השתאות! ימי רצון וגילוי אור הפנים: "הֲלֹלוּ אֶת ה' כֹּל גּוֹיִם, שִׁבְּחוּהוּ כֹל הָאֱמֹנִים! כִּי גָבַר עֲלֵינוּ חֶסֶדוֹ, וְאָמַת ה' לְעוֹלָם - הֲלֹלוּ-ה'!"

בין פורים לפרה - המציאות מפרפרת. יש בה חלקים לא מבוטלים שמפרפרים להם פרפורי גסיסה: אותם שבכל דור נאמר עליהם "כִּי הִנֵּה אוֹיְבֵיךָ יִהְיִינוּ וּמִשְׁנֵי אֵיךָ נִשְׂאוּ רֹאשׁ, עַל עַמְּךָ יַעֲרִימוּ סוּד וַיִּתְּעֲצוּ עָלַי צְפוּנֵיךָ, אֶמְרוּ לְכוּ וְנִכְחָדִים מִגּוֹי וְלֹא יִזְכָּר שֵׁם יִשְׂרָאֵל עוֹד" - מתקיים בהם לעינינו: "כִּי הִנֵּה אֵיְבֵיךָ, ה', כִּי הִנֵּה אֵיְבֵיךָ יֵאָבְדוּ! יִתְפָּרְדוּ כָּל פְּעֻלֵי אֲנֹכִי!"

"פרפורי גסיסה" הם שאריות מפורקות של כוחות חיים, דווקא ברגעים שלפני הכיליון, החיים נדמים כמגייסים עצמם חדשה, ומופיעות תנועות נמרצות ואף פראיות! במציאות ההיסטורית או הרוחנית, פרפורים כאלו נמשכים הרבה יותר מרגעים או ימים ספורים. ייתכן כי מדובר בתקופה ממושכת של שנים רבות, דור

או שניים. אבל המתבונן המאמין והצופה ישועה קרובה - אינו מתבהל או מתבלבל; זהו כיליון הרשע והטומאה. אמנם המחיר של פרפורי הגסיסה ההיסטוריים וגם הרוחניים עלול להיות מכאיב וקשה, אך האמונה העמוקה נוסכת ביטחון וכוחות תבונה ותושייה, לדעת לקדם פני הרעה ולמחות את זכר הרשעה.

אבל - יש גם פרפורים אחרים לגמרי! הלא תדע כל אם עבריייה את הרגע בו חשה לראשונה את התנועות המרפרפות בתוכה - היריון! את ליבה המחסיר פעימה, את ההתרגשות הגואה עד קצות ישותה - אלו הם פרפורי החיים המבקשים לבקוע ולמתוח את אבריהם המתעוררים לתחייה. נכון, עוד יבואו ימים ארוכים של מתח ונדודי שינה, וגם התנועות הפנימיות הרכות יוכלו לפעמים להתחלף בבעיטות עוצרות נשימה. אבל כל מחיר לא יגמד את השמחה והאושר של הלידה הממשמשת ובאה לעולם, להופיע נשמה חדשה.

גם כאן, בעולם ההיסטוריה והרוח, פרפורי חיים של רוחו של משיח אלוקי ישראל, הנולדת לתוך כלי המציאות והארציות, הם ההפך הגמור מחידלון וכיליון, חלילה. אמנם עלולים לבוא סיבוכים ותהיות, מבוכות וכאבים: "שֵׂאֵי סָבִיב עֵינֶיךָ וְרֵאֵי: קָלָם נִקְצָצוּ כְּאוֹ לֶךְ; גְּבִיךָ מִן־חֹק יָבֹאוּ וּגְבוּתֶיךָ עַל צֶדֶק תִּאֲמָנָה, אֲזַ תִּרְאֵי וְנִהְיֶה, וּפְחָד וְרֶחַב לְבָבְךָ". גם פרפורי הפחד רק מרחיבים את הלב ומחזקים את היכולת לשאת

את גודל השעה. כבר דרשו רבותינו המעמיקים את המילים "פור" ו"פר" כמתארות מצב של התפוררות ופירוד. עמלק, יימח שמו וזכרו, הוא "קוצץ בן קוצץ", והפר ברוב כוחו מפורר את האדמה לרגביה תלמים תלמים, דש ומפרק את התבואה למרכיביה הזעירים. כמה גדול ההבדל התהומי ביניהם! הפירוד המרושע העמלקי, כל מהותו היא ההרס והחורבן אף במחיר כלינו העצמי. ואילו הפר התום למחרשה, "מחריש" ומנתב את פראיות עוצמתו להביא ברכה ושפע לעולם: "הַלֹּדֶף יִלְךְ וּבָכָה נִשְׂא מִשֶׁה הַזֶּרַע - בֹּא יָבֵא בְרֵנָה נִשְׂא אֶלְמָתֶיךָ". אולי זה מרגיש מתיש לשאת בעול, לחשוך שיניים ולהמתין לתוצאות במשך חודשים ושנים, אבל הסוף המבורך ידוע מראש לכל מי שאינו עיוור: "דברי חכמים כדברונות - למה נמשלו דברי תורה לדרבן? - לומר לך: מה דרבן זה מכוון את הפרה לתלמיה, והיא חורשת להוציא חיים לעולם - אף דברי תורה מכוונים את לומדיהן מדרכי מיתה לדרכי חיים" (חגיגה ג).

הרשע מתפורר בפורים, ואילו הצדק והאמת מתפרטים ומתגבשים כדי לבנות מהם עולם טוב ומתוקן יותר. הפרה האדומה היא שיאו של כוח החיים האלוקי, זה שיודע לא רק לבנות יסודי עולם מתוך פירווי המציאות וכוחותיה, אלא אף להשתמש במוות עצמו לבניין הטהרה המוחלטת ותחיית המתים הגשמית והרוחנית, במהרה בימינו!

הרב ערן טמיר

בעולמנו. אנו חושבים שכל פרט הוא לעצמו, ומתוך כך מתמקדים בפרטים ולא רואים את האורגן כולו.

כך בלימוד תורה, וכך ביחס לעולם ולכל המאורעות. משימתנו העיקרית היא ללמוד את העקרונות, את הכללים, שלימדונו רבותינו במהלך הדורות, כרמב"ם, מהר"ל, הרב קוק ועוד, וכפי שסיכם זאת בקצרה הרמח"ל בהקדמתו לספר דרך ה': "מה שראוי לו לאדם שישתדל עליו הוא ידיעת הכללים, כל כלל אחד בטבעו כולל פרטים הרבה, וכשישיג כלל אחד נמצא משיג מאליו מספר רב מן הפרטים".

וכן כפי שכותב הרב קוק באורות הקודש (ג, ראש דבר): "מי שיש לו נשמה כללית צריך לעסוק בדור שלנו במבואים, בכירור מפתחות (כללים) לכל עניין נשגב. במבוא לאמונה בכלל, להבין גדרה, תוארה, תכונתה, פעולתה, באדם ובעולם, הצדדים הטובים והרעים של הופעתה, למען דעת איך להניח הכל על מכונו".

ומתוך כך נדע להתייחס נכונה לכל ערכיה של התורה ולהתגלותם במהלך חיינו הכלליים והפרטיים כאחד (עייני עוד באריכות בעניין זה שיחות הרצ"י לספר בראשית בשני מאמרי הפתיחה).

מה למשה רבנו בהר סיני?

תשובה יסודית בעלת השלכות רבות - "אלא כללים לימדהו הקב"ה... 'ככלותו' (לשון כללים) לדבר אתו".

הסבר: כל מי שלומד תורה מכיר מיד באינספור פרטים בכל עניין ונושא, וחש לא פעם כי מרוב עצים לא רואים את היער, הולכים לאיבוד בתוך כל הפרטים. הדבר מתעצם דווקא אצל השוקדים על לימודם, שכלל שרבה חכמתם, נעשים הדברים מורכבים יותר, מסובכים יותר ולעיתים מבולבלים יותר, עד כדי תסכול גלוי ובעיקר סמוי הצף ועולה מדי פעם כמשבר כזה או אחר. ולא רק ביחס ללימוד התורה הדבר הוא. הדין ביחס לכל חכמה, ולעולם הגשמי המכיל אינספור פרטים, ובכלל ביחס לרצף המאורעות העוברים על האדם והעולם, הנקרא הסטוריה.

המפגש עם המוני הפרטים קשה, או מה עושים? זאת לימדונו חז"ל - כללים לימדהו הקב"ה למשה, וכלשון הספרי (האזינו לב, ב) "לעולם יהיו דברי תורה בידך כללים ולא פרטים". לכך קראו חז"ל "עיקרי אמונה" - כלומר כללים, עקרונות ויסודות שמהם מתחיל הכול, וממילא בהם כלול הכול.

אין ספק שאחת מ'מחלות' התקופה היא אי-הסתכלות נכונה על הפרטים האינסופיים הקיימים

ארבעים הימים ששהה בהם משה רבינו על הר סיני באים לסיומם בפרשתנו עם ירידתו עם הלוחות ושבירתם בראותו את העגל שעשו ישראל. מה 'עשה' משה שם על ההר במשך אותם ארבעים יום? על כך עונה התורה בפשטות (שמות כה, יב) "ויאמר ה' אל משה, עלה אלי ההרה והיה שם ואתנה לך את לוחות האבן והתורה והמצוה אשר אשר כתבתי להורותם, והסבירו חז"ל בגמרא (ברכות ה, א) "א"ר שמעון בן לקיש 'לוחות' אלו עשרת הדברות, 'תורה' זו מקרא, ו'מצוה' זו משנה, 'אשר כתבתי' - אלו נביאים וכתובים, 'להורותם' - זו גמרא, מלמד שכולם ניתנו למשה בסיני". ובנוסף אחר נאמר בירושלמי (פאה ב, ג; מגילה ד, א) - "אפילו מה שתלמיד ותיק עתיד להורות לפני רבו, כבר נאמר למשה בסיני". עולה אפוא מדבריהם שכשמה שרבינו היה על ההר הוא למד את כל התורה כולה לפרטי פרטיה, עד שאפילו חידושי תורה שיופיעו במהלך הדורות כבר היו גלויים לפניו בהיותו בהר סיני. אך הנה במקום אחר במדרש שבפרשתנו (שמות רבה מא, ו) מקשים על כך חז"ל קושיה חמורה "וכי כל התורה למד משה? (והלא) כתוב בתורה 'ארוכה מארץ מידה ורחבה מיני ים' ולא רבעים יום למדה משה?" ומיד עונים

התורה הגויצלת

שיחות

הרב צבי יהודה לפרשת כי תשא

עצבים של נחושת וברזל

מהלך מיוחד היה לרבנו הרצ"ה בפרשיות השבוע והוא "זוגיות הפרשיות". היה מסביר הרב, שהקב"ה מתגלה אל הנבראים על-ידי ירידה וצמצום, ממקור האחדות האלוקית יש התגלות בשתיים. "אחת דיבר אלוקים, שתיים זו שמעתי". כל לימוד וכל הבנה עניינו כפול, קודם כל ישנו גילוי עצם הדבר, עצם קיומו, ואחר כך איך הוא מתגלה אלינו, מתפרט ומאיר לנו. וכך זה מופיע בספר בראשית, בראשית נוח - שתי פרשיות אוניברסליות כלל עולמיות. לך-לך וירא - פרשיות של אברהם אבינו. חיי-שרה תולדות - יצחק אבינו. ויצא וישלח - יעקב אבינו. וישב מקץ - בני יעקב בתור אנשים יחידים. ויגש ויחי - השבטים בתור התחלת כלל-ישראל. ובספר שמות: שמות וארא - הכנה ליציאת מצרים. בא בשלח - עצם העובדה של יציאת מצרים. יתרו משפטים - מעמד הר-סיני ומתן תורה, יתרו זה הכלל, ומשפטים זה הפרטים. ומכאן לשכנתי בתוכם, תרומה תצוה - הם הציווי על הקמת המשכן. ויקהל פקודי - הקיום המעשי של הקמת המשכן. בפרשה של היום, אומר הרב צבי-יהודה, יש עיכוב בהופעת הזוגיות. פרשת כי-תשא מפוצצת את הסדר, זהו חלק יחיד ומיוחד של מכתב אלוקים המגיע אלינו מן השמים ואנחנו צריכים ללמוד מזה.

הרב יורם אליהו
ר"מ במכון מאיר

קפח), מובא, שספרו של ריבנו-של-עולם הוא ספר החיים, ספר הנצח, ספר העולם הבא. זאת מסירות נפש והפקרה עצמית, כאן מתגלה עומק האהבה של משה על כלל-ישראל עד כדי מסירת העולם הבא של.

מבאר רבנו מה המסר העולה מכאן: גם במצבים היותר מסובכים אין ניתוק בין הקב"ה וישראל, ומתוך כל הסיבוכים מתגלה מה זה נצח ישראל. משה רבינו הוא הרועה האמיתי "רעי מהימנא", הוא מוסר את נפשו, את נשמתו, את חייו בשביל כלל ישראל, בכל תוקף. ומתוך כך מתברר ומתגלה נצח ישראל שאין בו שינוי. ומכאן מסיים הרב צבי-יהודה, לימוד לכל הדורות: צדיקי ישראל האמיתיים מוסרים לא רק את הגוף אלא את הנשמה בשביל כלל ישראל. זהו עניינם של הרועים האמיתיים. וזהו תוקף מסירות נפשם: לגלות את ברית אבות, את הדבקות, את הקשר הנצחי בין הקב"ה וישראל.**

*במשך שנתיים וחצי למדתי אצל הרב צבי-יהודה, ובהרבה משיחותיו במוצאי שבת היה מתחיל את השיחה, "משה ואליהו שני אנשים מיוחדים", והיה מלמד את השיחה הזו שכתובה כאן לפניכם. עיקרה מסוכמת מהספר, מתוך התורה הגואלת חלק ג', ובה אני מצרף מילים ששמעתי אישית בשיחות.

** פטירתו של רבינו בימים אלו של פרשת "חטא העגל" סימלה לנו א. שזה המסר שהרב רצה להשאיר, יהיו ימים קשים ושנים קשות, ותצטרכו עצבים של נחושת וברזל להחזיק עמדה ואמונה בתהליך גאולתם של ישראל. ב. שרבנו היה מאותם הרועים האמיתיים שמוסרים נפשם על כלל ישראל וזו היתה משימת חייו, לגלות את ברית האבות, את הדבקות והקשר הנצחי בין ה' וישראל.

*הדבר הבולט בפרשתנו הוא מעשה העגל. המעשה הנורא והאיום הזה, הוא איזו התעכבות בדרך האלוקית שלנו ממצרים אל הארץ שה' הבטיח לנו. והחטאה הגדולה הזו נעשתה זמן קצר אחרי מתן תורה, מהאושר הגדול שהיה לנו ולאנושיות כולה, קרה בלבול נורא, ירידה והתקטנות.

יש דעות בראשונים שהעגל לא היה עבודה זרה, אבל העניין כולו מרעיש ומזועזע, משה רבנו נמצא באטמוספירה אלוקית, אין לו צורך באכילה ושתייה, מצב מרומם מאוד, והנה הוא מקבל פקודה, "לך רד! כי שחת עמך", - מה זה עמך, זה העם שלי? "אשר העלית מארץ מצרים", וכי אני העליתי? פתאום התנכרות. מצב נורא ואיום ונגמר דינו של העם הזה בזעם גדול: "אכלם", ומכאן שבירת הלוחות. וזעזוע נורא. כאילו התבטל כל מה שהיה מאברהם אבינו, "ואעשך לגוי גדול", איך אפשר להחזיק עמדה במצב הזה?

רגיל היה לומר רבינו, שמשה היה צריך עצבים של נחושת וברזל להחזיק עמדה במצב הזה. ואכן משה רבנו השקול כנגד כל ישראל מתגלה ממש במסירות נפש שלו על כל ישראל ואומר, "ועתה אם תשא חטאתם" אתה מוכרח לשאת חטאתם. ה'אם' הזה הוא לא 'אם' של ספק אלא 'אם' של ודאי, כמו "אם יהיה היובל", שוודאי יהיה יובל. "ואם אין" אומר משה, אני ברוגז, מנתק יחסים (הרב היה אומר באידיש, אני אויס מחותן איתך, אני לא אהיה מחותן איתך). "מחני מספרך אשר כתבת". זוהי גבורה של מסירות נפש על כל ישראל, על אנשי העגל. ב"אגרות" (ח"ב, עמ' 4

סוד מהותו של הכיור

בפרשת השבוע נוסף לכלי המשכן הכלי המיוחד, הוא הכיור, והפך שהוא בסיס לכיור. הכיור וכונו היו עשויים נחושת, שנתרמה מהמראות הצבאות. ה"כן" נראה כקערה הפוכה ותפקידו היה להרים את הכיור, כדי שהכהנים יוכלו ליטול יד ורגל

כנהוג בבית המקדש, כי היו הולכים יחפים. בתורה אין מידות לכיור. ומכאן, הכיור נעשה כחומר ביד היוצר שבכל דור. הכיור נעשה מהמראות הצבאות וישנן דעות מה מקור המילה 'צבאות'. יש דעה שאלו המראות שאתן היו הנשים מתייפות לבעליהן במצרים, וגרמו להם להוליד צבאות רבות שבזכותן נגאלו ישראל ממצרים.¹

מול אותן דעות, האבן עזרא² והספורנו³ פירשו שהכוונה לנשים ש"צבאו", מלשון כינוס, אל אהל מועד, שרצו להתקרב אל הקדושה והביאו את החפץ היקר עליהן מכל, לכבוד ה', שהוא חפץ ה'מראה' שהאישה מתקשטת בו. ובמעשה זה היא נותנת ותורמת אותו לה' יתברך.

מִי הכיור שימשו לתחילת העבודה בנטילת יד ורגל של הכהנים, וכן להשקית האישה הסוטה. המים שבכיור נקראו מים קדושים והשאלה היא:

נבנה בזמן הזה על ידי משפחתנו

מה מקור הקדושה שבמים? המים משמשים לטהרה, ובמי הכיור יש תוספת קומה של קדושה, ולכן הכהנים היו נטהרים לפני כניסתם למקדש ובנטילה מהכיור עלו לדרגת קדושה. למים שבכיור יש קדושה, שכן יסוד המים בעולם היה הקרוב ביותר אל קודש הקודשים וקיים במים שבכיור. וממים אלה היו משקים את האישה הסוטה, שראה אותה בעלה שהיא מתייחדת עם אדם זר וקיא לה. ובעלה היה מביא אותה לכהן ומשקה אותה ממי הכיור; שאם הייתה כשרה - היו המים לה לרפואה ולתיקון, ואם לא, ממיתים אותה "לְצַבּוֹת בְּטָן וְלְנַפֵּל בְּרֶגְלָהּ"⁴. וזהו נס שהיה חל בקדושת הכלי הזה. והרמב"ן כותב "והנה אין בכל משפטי התורה דבר תלוי בנס זולתי הענין הזה"⁵, הנדרש לעשות שלום בין איש לאשתו מכח הנס. ומסביר אור החיים הקדוש⁶ כי מים שנמצאים במקום קדוש - אם תסירם משלותם, מהמקום הקדוש ביותר, בכיור, "המים עצמם בוכים". ומתוך כך הם יעשו את פעולתם לבחון האם האישה כשרה או סוטה: שאם הייתה כשרה אז יש להם נחמה, ואם לא - חותכים את

הרב אשר בוחבוט
ר"מ במכון מאיר

בשר האישה. ועל מנת לתת למים כוח לעשות פעולה, נדרש לשים במים את שמות ה'. במחיקת הכתב מפרשת סוטה במים, יתחילו הם להתנועע מעצמם. ומכאן ההסבר לקדושה שבמים, כפי ההסבר הזה נעשה מהכלי של נשי המראות הצבאות, שהן בנות שרוצות קדושה בהתקרבות אל בית ה'. ומכאן דווקא ממנו בודקים את כשרותה וצניעותה של האישה. ולכן תרומת הנשים במשכן היא מיוחדת, שהיא לא באה לכפר על עוון העגל, כי הנשים לא תרמו ליצירת העגל. לא כך הנשים, שתרומתם למשכן היא כפרה, אצל הנשים היא תוספת קדושה⁷.

ולהסבר הפירוש השני, שהכיור היה עשוי מהמראות של הנשים שהיו מייפות עצמן דרך ה'מראה' לבעליהן, ומטרתן הייתה להרבות את צבאות ה' ולנתב את כוחות החיים ואת יופיין למען הבניין הנצחי של עם ישראל. וזה היסוד המחבר בקדושה בין איש לאשתו. ולכן מים קדושים אלה מבררים האם האישה מיוחדת לבעלה או חלילה לאיש זה. ומכאן ההבדל בין שאר הכלים לבין הכיור: שכל החומרים הותכו ליצירת הכלים, אבל בעשייתו של הכיור נשארה צורתו

המשך המאמר בעמוד 4 <

בבית המדרש עסק לירן בפרשת השבוע וישלח: "והתגנוב רחל את התרפים אשר לאביה". הפסוק משך את תשומת ליבו. פשפש בפרשני המקרא עד שמצא בדברי חז"ל: "אמרה רחל – מזה, אניח זקן זה למות עם עבודה זרה שלו?!" המילים "אניח זקן זה" ואומץ לבה של בת הדואגת לנפש אביה לא נתנו לו מנוח.

לפתע ראה לנגד עיניו את אביו היושב ערבים שלמים מול מסך הטלוויזיה הדלוקה. חדשות, פרשנים, פלגנות אינסופית, בידור ריק. מזפזפ מערוץ לערוץ עד שנרדם על הכורסה בקול נחירה רם. מתעורר אחר חצות, נגרר למיטתו, ושנתו מבולבלת מבלייל העשנים שחילחלו למוחו מהקטורת הרעילה המיתמרת ממזבחה של תרבות הפנאי והתקשורת.

אלו ה"תרפים" = עבודה זרה של אבא!! קבע לירן. הוא פתח בהלכות כיבוד הורים וטרח להבין את השביל ההלכתי הצר המתיר להוכיח הורה לא בהכרח. לא בשטף מילים.

ערב אחד ישב לצד אביו מול המסך. לשון הרע ניגרו! כשטף מי נהר.

לירן צקצק באיננוחות. "אם זה כל כך מפריע לך, למה אתה פה?" שאל האב. לירן שתק ונשאר.

האב עבר לערוץ ספורט. אליפות החלקה על הקרח. לירן אחז בתנ"ך ומלמל פסוקים.

"המערכת החיסונית שלך אפס", צחק האב. "מי שמתנגק רגיש יותר" השיב הבן.

"זה שאתה לא רגיש, אבא, מדאיג יותר ממשמח". האב זיפזפ ושהה לרגע על ערוץ הידברות. על המסך רב מדבר ברוע, בהירות וחכמה.

"מי הרב זה?" שאל האב. "הרב זמיר כהן שליט"א".

"מדבר בחכמה", הנהן האב. שניהם צפו עד תום.

לירן לחש לעצמו: הפעם גנבתי ל"זקן" את תרפיו. בליל שבת סיפר לאביו בטוב טעם על רחל שגנבה את תרפי אביה.

"ילדה אמיצה", אמר האב.

"רוצה בטובת אביה שלא ילך לאיבוד בהבלי העולם". הוסיף לירן בהדגשה ובהילוך איטי.

"כן" חזר האב. "ילדה אמיצה". שבועות הלפו.

נודע ללירן ששיעור פרשת שבוע החל מתקיים בערבי יום ג' במטבח בית הוריו, בראשות תלמיד חכם זקן מן המושבה הסמוכה ואביו עורך מדי שבוע שולחן עמוס קליות ואגוזים מיני מזונות ופירות למשתתפים. השיעור התקיים שנים מועטות עד שחלה אותו הרב ונפטר נוחו עדן. כמה שיבח האב את השיעור: "איזו חכמה עתיקה. כל מילה שוקלת טון. לא הכל אני מבין – אבל הנשמה שלי מבינה." "ומה עם מהדורות החדשות?" שאל לירן.

האב השיב בתנועת ביטול: "מה אתה משווה בכלל?"

השלט עדיין היה על השולחן – אך נשלט. פעם הגיע לירן מאוחר בלילה ומצא את אביו ישן על הכורסה עם חיך שקפא על שפתיו. וברקע... שיעור של הרב נויגרשל שליט"א. לירן חס על שנת אביו ולא העתיקו מהכורסה למיטה.

ואם לא די בכך – לפתע החל אביו לפקוד את בית הכנסת בתפילות השבת. כיפת בד לראשו, סידורו פתוח ופיו ממלמל מילותיו. בזמן סעודות השבת הוא כבר מצטרף לזמירות השבת, מביע התפעלות מקטע תפילה ולעיתים מבקש פשר דבר בפרשת השבוע.

בפרשת "חיי שרה" למד לירן עם אביו את פירוש רש"י על עפרון החתי – המעיר ששמו נכתב פעם אחת חסר ו', וזאת למה? משום שדיבר הרבה ליתן לאאע"ה חלקת קבר בחינם ולבסוף נטל ממנו סכום מפולפל. דיבר הרבה ואפילו מעט לא עשה. הרמז הדק הלהיב את האב. פניו האירו. "תראה את חכמת התורה", אמר. "בלי צעקות, בלי דרמות. פשוט מורידה אות משמו של המנוול וזהו".

בבוקר, בעת קריאת התורה כשהגיע ה"בעל קורא" למילת "עפרן" הכתובה בחסרון ו' נשמעה קריאה חדה ופילחה את אוויר חללו של בית הכנסת. כולם הסבו מבטם לכיוונה:

"תעצור! תעצור רגע!"

הקהל נדרך. אביו של לירן עמד זקוף ושאל בקול: "אתם יודעים למה אין פה ו'?"

הבעל קורא סינן: "מייקל, שב ושתוק!!". "טוב", אמר מייקל. "אם אתם לא רוצים להבין

מה אתם קוראים אז תמשיך, תמשיך לקרוא." והתיישב במחאה.

הקריאה נמשכה. לירן הסמיק מבושה מהולה בגאוה. לאחר התפילה חיבק את אביו. "אבא זה מדהים כמה הדברים עשו עליך רושם", אמר.

"נסחפתי לדעתך?" "קצת", חיך לירן. "אבל למקום טוב." בדרך הביתה אמר האב: "אות אחת פחות – וכולם רואים את הפרצוף האמיתי של העפרון הזה. איזו גאונות..."

חלפו חודשים. ערב אחד חזר לירן ומצא את אביו יושב במטבח, עלון הידברות פתוח לפניו על סטנדר שולחני קטן והוא קורא בו. לא רובץ מול המסך. "מה לך ולעלון אבא?"

"עשיתי מנוי", השיב בפשטות. "ואיך קבוצת הלימוד של יום ג'?"

"מזכה לזה כל השבוע", אמר. ואז הוסיף כבדרך אגב: "אתה יודע, התחלתי להירדם בלי טלוויזיה."

"איך עשית את זה, אבא?" "הרב אמר לי לקרוא פסוק ראשון ופרשה ראשונה של קריאת שמע ולהוסיף תפילה קצרה על חולי ישראל ומאז אני נרדם מיד כמו תינוק."

ומאז בכל ערב מדמיין לירן את אביו שוכב במיטה, לוחש "שמע ישראל", מזכיר חולים בשמם, ועיניו נעצמות בשקט. לא קולוסאום טלוויזיוני. לא דמיונות סוערים. קריאת שמע ותפילה אחת פשוטה.

ה"תרפים" לא נוצפו בקול רעם. הם הוזזו אטיאט. עוד שיעור.

עוד תפילה. עוד קריאת שמע.

המסך כבה מוקדם יותר ויותר...

לא ביד חזקה. ביד אוהבת.

והו' הנעלמת של עפרון – חשפה לב ונשמה.

מסך יורד ומסך עולה.

הבהרה סיפורי המדור: מהם סיפורי אמת "מטושטשים" של בע"ת (ובתוכם הכותב). ורובם פרי ה"דמיון" או חלקיקי אמת ש"חוברו יחדיו". אלא אם יצויין אחרת ymalka02@gmail.com

והמים שבו. שנזכה לחנוך את הכיור שמוצג היום במכון המקדש, ונבנה ונתרם על ידי משפחתנו ובימים אלה מגיע לידי סימוני, ונתברך כולנו בשימושו בבית המקדש¹⁰.

להזמנת הרצאת תיעוד בתהליך יצירת הכיור בשיתוף מצגת אפשר לשלוח למייל asherbuchbut@gmail.com

1. רש"י שמות (פרשת ויקהל) פרק לח פסוק ח
2. אבן עזרא שמות (פרשת ויקהל) פרק לח פסוק ח
3. ספורנו שמות (פרשת ויקהל) פרק לח פסוק ח.
4. במדבר (פרשת נשא) פרק ה פסוק כב
5. רמב"ן במדבר (פרשת נשא) פרק ה פסוק כ
6. אור החיים במדבר (פרשת נשא) פרק ה פסוק טו
7. מדרש תנחומא (בבב) פרשת פינחס סימן
8. רש"י הירש שמות (פרשת ויקהל) פרק לח פסוק ח
9. עולת ראיה / חלק א / עמוד קיט
10. בניית הכיור בימינו מתועדת בסרטון "כלי האחרון של בית המקדש"

הצדדים הרוחניים שמאופיינים בהיכל לצדדים החומריים שמאופיינים במזבח החיצון, צריך קדושה וטהרה, שמתבטאת במים הקדושים שבכלי הכיור, שמחברים על ידי הטהרה והקדושה את הנשמה לגוף. וצורת העבודה בכיור היא בנטילת יד ורגל בחיבורם. היד מייצגת בתנועתה את השכל שהיא בדרגות שונות בין בעלי החיים לעומת אדם שמגלה את רמת שכלו בתנועת ידו. והרגליים מייצגות את כוח התנועה שמבטא את הרצון, שבדרך שאדם רוצה מוליכים אותו. על מנת לחבר בין השכל והרצון – בין מה שאתה יודע "יודעת היום", להיכן שהלב נמצא "השבות אל לבבך" נדרשת טהרה. והטהרה מתבטאת במיקומו של הכיור ובעבודתו, בחיבור יד ורגל, שזה השכל מול הרצון⁹. הידיעה מול הלב. וזהו סוד תפקידו ומקומו של הכיור ומקור יצירתו

המשך המאמר מעמוד 3 של הרב בוחבוט < המקורית של החומה, שהיא ממראות הנחושת שהרכיבו את הכיור. כל זה כדי להזכיר את ייחודיות נדבת מראות הנשים⁸.

מיקום הכיור במקדש הוא בין מזבח העולה שבו היו מקריבים את הדם ובשר הקרבנות לבין ההיכל שבו היא העבודה היותר פנימית, ובו מזבח הזהב עם הקטורת והריח, והמנורה, השולחן וארון הברית. ההסבר למיקומו של הכיור בין מזבח העולה להיכל, כפי שמסביר הרב קוק את תפקידו הרוחני, שמזבח העולה מייצג את הצדדים החומריים והבשרניים, כבשר העולה וזריקת הדם שם, לעומת ההיכל פנימה שמייצג את הצדדים היותר רוחניים של המציאות, כמזבח הזהב שבו הקטורת שהיא הריח שהנשמה הנית ממונן. ועל מנת לחבר בין

גדולה הסרת טבעת

בכתיבה על אירועים גדולים מרחפת תמיד סכנת ההקטנה והגימוד. האירועים שעברנו בימים האחרונים ושעודנו נמצאים בעיצומם, גדולים ומדהימים כל כך עד שראוי לומר עליהם "היינו כחולמים". רגע לפני כתיבת שורות אלה פורסם באחת הרשתות החברתיות ביטוי לאותה תחושת חלום שאופפת את מי מנסה מעט להכיר בגודל השעה: "בבוקרה של שבת פרשת 'זכור את אשר עשה לך עמלק' חוסל שונא היהודים הגדול בעולם על ידי חמינאי בידי טייסים יהודיים ובחימוש יהודי. האדם שנשבע לחסל את מדינת היהודים חוסל על ידה. ומרגע זה נפתחו שערי הגהנום על אימפריית הרשע והטרור האיסלמית האנטישמית של מועצת א-שורא. והנה אנו רק ביום שני וכבר מתבשרים כי מלבד חיסול אמריקאי ישראלי של כל ההגנה האווירית האירנית, וניפוץ כוחות הבאסיג', מפקדות משמרות המהפכה ותעשיית הנפט שמיימנה את כל ציר הרשע, גם חיזבאללה המוכה נכנס למערכה, כדי לתת לנו על מגש של כסף את דרום לבנון כולה. וכל זאת בלי שיפול לנו אפילו אחד מן המטוסים. האם אנו מאמינים או שהיינו חולמים?"

כאשר מוסיפים לדברים האלה את הפרספקטיבה מאותו יום שבת ושמחת תורה נורא, הימים שאחריו, על הנרצחים, החטופים והניסיון להרים את הראש מכל התופת הזאת, ועל עם אחד, מושפל ומבוזה שנראה היה כאילו שקע בשינה עמוקה, והוא מפוזר ומפורד, הדברים מקבלים משמעות עמוקה עוד יותר.

הרב קוק כתב על אותו פיזור ופירוד שמתגלה לפעמים בקורות ימינו: "אנכם, כל האומר ששקך בדה המן הרשע באומרו 'שנו עם אחד מפורז ומפורד' - אינו אלא טועה. באמת מפורז ומפורד הוא העם האחד, אבל בכל זה - עם אחד הוא... ובמהותו העצמית הרי הוא עם אחד למרות מה שהוא מפורז ומפורד..." (לך כנסו את כל היהודים, מאמרי הראיה 157-155)

מפורז ומפורד או אחד? תלוי מאיפה מסתכלים. תלוי מתי מסתכלים.

הטבעת נפלה

על מנת להבין את גודל המהפך שאנו נמצאים בעיצומו, חשוב להבין את המושג "טבעת האש האיראנית"; "החתיירה של איראן להגמוניה במזרח התיכון ובמערכת הבין-לאומית מתבטאת באסטרטגיה צבאית, המכונה בישראל 'טבעת האש האיראנית, שמאופיינת בפעילות מרחוק של איראן במזרח התיכון, על ידי יצירת חזיתות ממדינות שונות נגד ישראל, תוך כדי תמיכה צבאית והענקת חסות ומשאבים שונים לארגוני הטרור לפגיעה בישראל" (ליאור בן ארי, טבעת אש סביב ישראל, באתר ynet, 6 בספטמבר 2024).

מתוך החושך שחווינו בתחילת המערכה, התהווה מהפך דרגתי שהוביל לכך שמי שניסתה ליצור טבעת אש סביבנו, הפכה להיות מוקפת בעצמה בטבעת אש שהולכת ומשמידה אותה: "בעקבות הלחימה שפרצה לאחר טבח השבעה באוקטובר נחלש ציר ההתנגדות לאחר שספג מכות קשות במלחמת חרבות ברזל בעזה ובחזית הצפונית. נפילת משטר אל-אסא, שיבשה עוד יותר את פעילות הציר. על פי הערכות, חיזבאללה איבד כ-50% מלוחמיו וכ-70%-80% מיכולותיו הצבאיות. בנוסף

ביוני 2025 החלה ישראל בפעילות מבצעית ישירות כלפי איראן, במבצע עם כלביא, שכלל מתקפת פתע נרחבת על בכירים בצבא האיראני, תשתיות ליצור רכיבים לנשק גרעיני ואתרי טילים בליסטיים באיראן" (שם).

נוסיף לכל אלה את מבצע שאגת הארי שעודנו בעיצומו ושהישגיו פנומנליים בכל קנה מידה: "בגל הראשון של המתקפה באזור 8 בבוקר לפי שעון ישראל, הותקפו מערכות הגנה ומפקדת המודיעין האיראנית. הותקפו שני כינוסים שונים של ההנהגה הפוליטית והצבאית, בהם מועצת ההגנה האיראנית, במטרה להרוג בכירים. המנהיג העליון עלי ח'אמנאי נהרג בתקיפה ממוקדת של חיל האוויר הישראלי במתחם המגורים שלו, בזמן ששהה במשרדו, ונהרג גם יועצו הבכיר לענייני ביטחון וראש מועצת ההגנה האיראנית; ראש הלשכה הצבאית שלו; שר ההגנה האיראני; מפקד משמרות המהפכה האסלאמית; ראש המטה הכללי של הכוחות המזוינים של איראן; ועוד... ועל פי דובר צה"ל נהרגו 40 בכירים איראנים בתוך דקה אחת". (חמינאי הקדים פגישה - וחוסל ב-30 פצצות; סעודיה לחצה על טראמפ לתקוף, באתר 1 ynet, 1 במרץ 2026).

מן הסתם עד שהדברים יפורסמו נזכה לעוד כמה וכמה הישגים מרשימים נוספים. ה"ונהפוכו" מעולם לא היה ברור ובולט יותר.

מלביא לארי

רבים מדברים בימים האלה, ובצדק, על הדמיון בין הימים ההם לזמן הזה. ונראה על פניו כי הישגי הזמן הזה אף עולים לאין ערוך על הישגי הימים ההם. די לצפות בסרטונים המרגשים בהם רואים ושומעים אזרחים איראניים מודים, מהללים ושואגים את שמו של מנהיג העם היהודי - ביבי ג'ון - ביבי האהוב. עם ישראל משחרר את העולם מעול העריצים האכזריים!

ראש ממשלת ישראל הדגיש לאורך כל מאבק ארוך השנים בציר הרשע האיראני, שהוא נאבק למען העולם כולו. וכך אמר בנאומו מיד לאחר התקיפה: "במשך 47 שנים קרא משטר הרשע באיראן מוות לישראל, מוות לאמריקה. הוא רמס את אזרחי ארצו. הוא הטיל מורא על עמי האזור. הוא פרס רשת טרור מסועפת בעולם כולו. הוא השקיע משאבים עצומים לפתח פצצות אטום ועשרות אלפי טילים שנועדו, כפי שהוא הגדיר את זה, למחוק את ישראל ממפת העולם. הוא חימש גם את שלוחות הטרור סביבנו בעזה, בלבנון, בסוריה, בעיראק, בתימן, ביהודה ושומרון והוא הקיז את דמנו. הוכחה נוספת לגבי טבעו הרצחני של משטר האייתולות, קיבלנו בחודש שעבר. ראינו איך משטר האימים הזה בטהראן ביצע טבח המוני חסר תקדים באזרחי איראן עצמה. הוא רצח בדם קר אלפי ילדים, מבוגרים, זקנים. רבבות נאסרו, עונו והושפלו. ולמה? רק בגלל שהם ביקשו לעצמם חיים של חירות וכבוד. במלחמת התקומה ובמבצע עם כלביא חיילינו הגיבורים היכו שוק על ירך את משטר האייתולות ושלוחיו אבל חיית הטרף הפצועה לא חדלה מניסיונותיה להשתקם למען אותה מטרה - כדי להשמיד אותנו... אנחנו לא נשב בחיבוק ידיים כשמרחף מעלינו צל ההשמדה. ולכן יצאנו כעת למבצע שאגת הארי. פעולה שהיא עוצמתית הרבה יותר ממבצע עם כלביא... יחד

אנחנו מביאים אור גדול לכל מי שנטועה בו שאיפת החופש האנושית...
וכמו בתהליך אבולוציוני-רוחני - הפכנו מהלביא, הגור, לאריה הבוגר, השואג. "הן עם פֶּלְבִיא יְקוּם וְכִאֲרֵי יִתְנַשֵּׂא" (במדבר כג, כד), וכפירוש הרמב"ן שם: "כלביא יקום" - "שהוא הגור ואחרי כן יתנשא כאריה". ואולי אפשר להסביר זאת כמעבר מכוח לאומי עוצמתי לכוח בינלאומי ששאגתו נשמעת בחללו של עולם.

שאגת הארי

את דבריו באותו הנאום חתם ראש הממשלה נתניהו בקישור המתבקש לימים ההם ולזמן הזה: "לפני 2500 שנה, בפרס הקדומה, קם עלינו צורר עם אותה מטרה בדיוק; להשמיד כליל את עמנו. אבל מרדכי היהודי ואסתר המלכה, באומץ ליבם, בתושייתם, הצילו את עמנו. באותם ימי פורים הפור נפל והמן הרשע נפל יחד איתו. גם היום בחג הפורים הפור נפל וסופו של משטר הרשע ליפול גם הוא. הנביא עמוס אומר: 'אֲרִיָּה שָׁאָג מִי לֹא יִיָּא... (עמוס ג, ח). במבצע שאגת הארי אנחנו שואגים. אל תירא ישראל, כי גור אריה הלא אתה. נעמוד כאיש אחד בלב אחד ובעזרת השם נבטיח את נצח ישראל".
על דבריו נוסיף נוסף נוסף. נאמר בגמרא במסכת מגילה: "ויסר המלך את טבעתו" (אסתר ג, י), אמר ר' אבא בר כהנא: גדולה הסרת טבעת של אחשורוש (-שבה נחתמה גזירת המן) יותר מארבעים ושמונה נביאים ושבע נביאות שנתנבאו להן לישראל, (-שכולן לא החזירום למוטב), ואילו הסרת הטבעת (-של אחשורוש) החזירתו למוטב, (-שעלידיה עשו תשובה גדולה) (מגילה יד, א וביאור הרב שטיינלץ).
בימים ההם הייתה זו הסרת טבעת שאימה על קיומנו בשפל הגלות, עבדי אחשורוש. וגם עליה נאלצנו להתחנן בפניו של מלך זה כדי להיקהל ולעמוד על נפשנו. ובזמן הזה גדולה הסרת טבעת האש האיראנית שנעשית בעוז רוחם ובגבורתם של חיילנו הגיבורים, בארץ ישראל, על ידי מנהיג ישראל הקורא בשם השם לעיני כל העמים ומגן בכך על העולם כולו. גדולה הסרת הטבעת של הזמן הזה מהסרת הטבעת של הימים ההם.

"מִדּוֹת רַחֲמִים"

צפורה רוזנברג

נִתְעַשֵּׂי הַקֶּבֶד"ה
בְּטִלְיֹת
וְהִרְאָה לְמִשְׁחָה
אֵיךְ שְׁלִיחַ צִבּוֹר
יִמְנֶה מִדּוֹת
בְּרַחֲמִים

לִפְנֵי שְׂבָא לְחִטּוֹא
וְאַחֲרֵי לְהִתְנַשֵּׂא
לִפְנֵי מַלְחָמָה
וְאַחֲרֵי סִיגִימָה

בְּמִצִּיאת חֵן
בְּהִאָרַת פְּנִים
בְּחֻסְדַּת לְפָרְטִים
בְּתַקְוָה לְלָל
שֶׁל עִם מְפֹלָה
וּמְבַדֵּל

מנהיגות אישית בנישואין

בימים גדולים אלה, כשעם ישראל מנצח את המן של דורנו, יש שפונים אלי, פחות או יותר בסגנון דומה: "את יודעת עד כמה המצב הזוגי שלנו רגיש ושברירי? בימים אלה, יותר מתמיד, המלחמה מאלצת אותנו לשהות ביחד כל היום, גם עם הילדים. במצב הזה שאנחנו לא מסתדרים וגם מלחמה וגם חג פורים, אני מרגיש שהמתח עולה והמריבות גדולות, יותר מתמיד. איך נצליח לשמוח באמת בפורים, כשכמעט על כל נושא אנחנו רבים... וכשחייבים להיכנס לממ"ד, הלחץ הולך וגובר..."

כשיש מלחמה ואיום ביטחוני, מופעלים מנגנונים פנימיים כמו: מערכת העצבים נמצאת בדריכות גבוהה, רמת הסטרס עולה ולכן ישנה רגישות יתר באינטראקציה הזוגית. ירידה בסבלנות, והרגשת צורך בשליטה או בהסתגרות שיוצרת מנגנוני הישרדות שונים בין גברים ונשים. בדרך כלל גברים מגיבים באיסוף מידע, התכנסות ועשייה טכנית ונשים מגיבות דרך צורך בשיח, בקרבה וחיפוש ביטחון רגשי. כשיעל ואבי הגיעו אלי, יעל אמרה: "אני מרגישה לבד. הוא כל הזמן בטלפון, חדשות, עדכונים ופרשנויות ואין לי עם מי לדבר...". אבי אמר: "אני לא מבין מה היא רוצה ממני. ברור שאני בלחץ. את רואה מה קורה בעולם. אני מנסה להיות אחראי עלינו ולכן המידע חשוב לי..."

שניהם פועלים מתוך חרדה. יעל פוחדת מאובדן חיבור זוגי ויציבות רגשית בבית ואבי פוחד מאובדן שליטה וביטחון בסביבת חייו. המלחמה החיצונית, מעוררת ביתר שאת את המלחמה הפנימית, הסמויה או הגלויה, שעדיין קיימת בין בני הזוג.

כן הזוג שמרגיש אחריות על האושר של השני מרגיש חנוק ונכעם.

כיצד מתבטאת בפועל הנהגה רגשית ללא תלות?

- ✓ כשאני נפגע, אני מווסת את הרגשות שלי לפני תקשורת. לא מדבר מתוך סערה. אני עוצר, נושם, בודק, מה זה מפעיל בתוכי.
- ✓ כשיש ריחוק, אני לא מפרש כנטישה, אלא מה אני יכול לומר או לעשות, כדי להחזיר קרבה.
- ✓ כשנוצר קונפליקט, אני מדבר על עצמי בלבד, מבלי למשוך את השני לרצון ולצורך שלי.
- ✓ אני מבקש אם אפשר ולא דורש. אף אחד לא חייב לדאוג לי.
- ✓ גבולות לעצמי ולשני מתוך כבוד. באופן כזה, לא תהיה שליטה עלי או על השני ותהיה בהירות מחשבתית ורגשית.
- ✓ בזוגיות אני מנהיג את עצמי ולא את האחר.

כך נראית מערכת יחסים בוגרת ובוחרת.

בזוגיות שני אנשים מנהיגים את עצמם, כשכל אחד לוקח אחריות על עולמו הפנימי, הזוגיות אינה זירת מאבק הישרדותי, אלא מרחב נעים שיש בו בחירה.

חג הפורים מלמד אותנו לקחת אחריות והנהגה אישית. מרדכי היהודי לא האשים את עם ישראל, אלא הוביל מהלך מול אסתר המלכה, מתוך אחריות לקיים עם ישראל.

אסתר המלכה, שהייתה מונהגת ותגובתית, לקחה אחריות אישית מתוך מסירות נפש וכך ניצרה מהפך. מפחד וחוסר אונים לניצחון ואחדות העם. כאז כן עתה, במלחמת המצווה שאנו נתונים בה, כך ניתן ליצור מהפך בחיי בני הזוג בנישואין.

יעל ואבי כדוגמא לזוגות אחרים, מונהגים מתוך פחד ואובדן שליטה אישית ולכן, הם מאשימים אז"ז במצב שנוצר ביניהם: "אם היא רק הייתה מעריכה את המאמצים שלי באחריות שלי על המשפחה..." ויעל אמרה: "אם הוא היה רואה אותי ורגיש כלפי, הייתי מעריכה אותו...". שניהם מופעלים, מגיבים, **מונהגים ע"י הצרכים הנפשיים והרגשיים שלהם ולא מנהיגים את עצמם.**

כיצד נראית זוגיות מגיבה ולא מונהגת?

אחד נסגר - השני מגיב בפאניקה, או בהסתגרות וריחוק.

אחד כועס - השני מתגונן, או מתקף.

אחד מתרחק - השני רודף, כדי לאלץ את המתרחק להיות קרוב אליו.

כשמעניקים זל"ז מתוך אחריות אישית, גם צורכים הנפשיים והרגשיים יקבלו מענה ראוי.

כיצד מנהיגים כשכפתורי ההפעלה הרגשיים פועלים באופן אוטומטי? **מילת המפתח היא: הנהגה עצמית מתוך אחריות אישית, ללא תלות בשני.**

בהנהגה רגשית, יש יכולת לומר:

- ✓ אני האחראי הבלעדי לרגשות שלי
- ✓ אני לא מצפה ממך שתציל אותי.
- ✓ אני לא מאשים כשאני מוצף רגשית.
- ✓ אני בוחר לשתף ברגשות שלי ולא להאשים.

בתלות רגשית, נוצרות דרמות/ מלחמות שיש בהן הבעת כאב. לעומת זאת, בהנהגה עצמית ישנה תחושת יציבות וביטחון.

כן הזוג שתלוי באחר, מפעיל תמיד לחץ כדי למלא את צרכיו והוא גורם לשני להתרחק ממנו.

בין "קול ענות גבורה" ל"קול ענות חלושה"

בימים אלו עם ישראל עומד על נפשו ופועל למחות את זכר עמלק האיראני שאיים להשמידנו. השנה, חג הפורים מקבל משמעות פיזית ומוחשית של "ונהפוך הוא" - מעבר חד ומסחרר מתחזיות קודרות על טילים וכתב"מים, אל מציאות חדשה שבה האויב הגדול ביותר של דורנו קורס אל תוך עצמו. אך בעוד המבוגרים מנתחים את המשמעות הגיאופוליטית והאסטרטגיות, בחזרי הילדים ובגני המשחקים מתחוללת דרמה שקטה יותר, פנימית יותר. כמעט כמו בפרשת השבוע שלנו, פרשת "כי תשא", אנחנו נדרשים לשאול את עצמנו: אילו קולות אנחנו שומעים מהמחנה?

בפרשה, כאשר משה ויהושע יורדים מהר סיני, הם נתקלים ברעש העולה מוחטא העגל. לאחר שזכינו לקולות וברקים במעמד הר סיני, הקולות מתחלפים והם לגמרי שונים. יהושע, המצביא הצעיר, מזהה "קול מלחמה במחנה". משה רבנו, המנהיג והמחנך הגדול, מתקן אותו באבחנה דקה ומרהיבה: "אין קול ענות גבורה ואין קול ענות חלושה, קול ענות אגב שמיע". ומבאר הרמב"ן - "כי משה אב בחכמה, ומכיר דיגום הקולות". משה מלמד אותנו שיעור ראשון בחינוך: כדי להבין מה קורה בנפשו של אדם, ובוודאי בנפשו של ילד, לא מספיק לשמוע את הרעש החיצוני. צריך להקשיב לתדר הפנימי, ל"קול ענות" - לקול המענה שבלב.

הרעש שבחוץ והשקט שבפנים
המלחמה באיראן במתקפה מלאת ניסים הולידו

"קול ענות גבורה" - צהלות שמחה, תחושת כוח וביטחון עצמי לאומי. עבור ילדים רבים, זוהי שעת קורת רוח גדולה. הם רואים את המבוגרים מחייכים, הם שומעים על "הצלה גדולה", והם מרגישים שגיבורי העל מהסיפורים קמו לתחייה במציאות. **אך מתחת לפני השטח, אצל חלק מהילדים, מסתתר "קול ענות חלושה".**

עבור ילד שגדל בצל אזעקות ותחזיות קודרות, המעבר הפתאומי לשלוה יכול להיות מבלבל. הנפש הצעירה לא תמיד יודעת לעשות מעברים מהר כל כך. ישנם ילדים שקולות השמחה ברחוב רק מדגישים אצלם את הדריכות הפנימית: "האם זה באמת נגמר? האם מותר כבר להרפות?". בחינוך, כמו במפגש של משה עם יהושע, התפקיד שלנו אינו רק לתת מבט על המציאות ("תשמח, ניצחנו!"), אלא להיות קשובים לקול הייחודי הקיים בילד.

אנחנו יכולים להיות שמחים והילד עדיין סוחב טראומה מהריצה למקלט באמצע הלילה.

ההורים יכולים להכיל את הקוטביים בין התרוממות הרוח לנוכח הניסים הגדולים לצד הדאגה וחוסר השנייה, ואפילו מותר להזכיר את הפחד המקנן בנו. הילד מתקשה להחזיק את שני הקטבים. ילד מבקש סדר במציאות. או כך או כך.

חשוב לשים לב לשיח המתפתח בין ילדים. פעמים רבות הילד מתגאה מול חבריו בכך שלא פחד בלילה ואפילו יש מקרים שילד מתגאה שבכלל לא נכנס לממ"ד מרוב שהוא "אמיץ".

ערוץ מאיר לילדים

"המרחב המגן" של משה רבנו

בפגשת "כי תשא" יש רגע מרגש ומיוחד. לאחר חטא העגל ושכיבת הלוחות, משה רבנו מתפלל על העם ומבקש מהקדוש ברוך הוא סליחה וקרבה גדולה יותר. ה' מסכים, אך מסביר למשה שאדם לא יכול לראות את אלהים פנים אל פנים. לכן, ה' אומר לו: "ישמתיך בנקרת הצור, ושפתי כפי עליך". ה' מכניס את משה לתוך חלל סגור וקטנטן בתוך הסלע, ומגן עליו שם. זה בעצם "המרחב המגן" הראשון בתורה!

בתקופה של מלחמה, קורה שאנחנו צריכים למהר ולהכנס למק"ד או למקלט. השהיה בחדר סגור יכולה להיות לא נעימה ואפילו מסכידה קצת. אבל הפרשה מלמדת אותנו להסתכל על כך אחרת: כמו משה בנקרת הצור, גם אנחנו נמצאים שם תחת השגחתו של ה'. המק"ד הוא מקום של בטחון שמזכיר לנו שה' שומר עלינו כמו כף יד עוטפת.

במקום לפחד, אפשר לנצל את הזמן במקום המגן לתפילה קצרה לשלום החילים, לחבוק או משחקים עם המשפחה, ולאמונה גדולה. לאחר שמשה עלה שוב להר וירד ממנו עם הלוחות השניים, עור פניו האיר באור גדול. אם נשמר על תקנה ואמונה בלב, נזכה גם אנו שיאירו פנינו ונצא במהרה לימים של שקט ושלום.

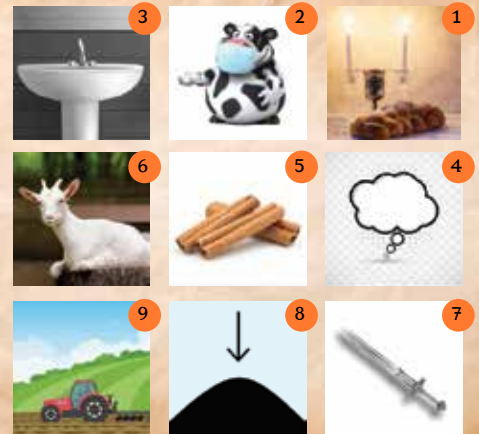
יש, ערוץ הילדים

שאלות בפרשה

1. מה היה הסכום המדיק שכל אדם היה צריך לתת בתרומה למשכן בתחלת הפרשה?
2. באיזה כלי רחצו הכהנים את ידיהם ורגליהם לפני העבודה במשכן?
3. מי היה האמן החכם שה' בחר בו לבנות את המשכן וכליו?
4. מה ראה משה כשירד מההר וגרם לו לשבר את לוחות הברית הראשונים?
5. איזו מצוה מופיעה בפרשה ומזכירה לנו לנוח ביום השביעי, כי היא "אות היא לעולם"?
6. מה קרה לעור פניו של משה כאשר ירד מהר סיני עם הלוחות השניים?

המרחב המגן

מצאו למה התמונות רומזות

חידה

מי מוזכרת גם 'ראשון' וגם 'ב'שישי'?

המלצת השבוע

העבודה על העונה החדשה של "עלילות ארץ גושן" בעיצומה! אז איך תיראה מכת החושך וכיצד יתמודדו המצרים והעבריים? בקרוב באתר ערוץ מאיר לילדים!

אולי אני עני, אביון, דלפון, רש, חסר צמון, דל אמצעים. אבל לפחות השפה שלי עשירה...

איש אחד הולך עם שניצל על הראש. שואלים אותו: תגידי, זה לא כבד? הוא עונה: לא, זה שניצל...

בכל הבדיחות יש "איש אחד". אז איפה האיש השני?

הבריאה

מאת יוסי שחר.
להזמנת סדנאות קוחקים: 0549-256994

קרני השמש חודרות פינה והחום נשמר בפנים, כמו ברכב סגור.

אני מרגיש כמו ענבניה על פיצה! איזה חום!

אלפי שנים אנו משתמשים בחממות לגידול צמחים, אפילו בחורף.

זה כמו בית מלון חמים לצמחים, רק בלי שירות חדרים!

כך ניתן לגדל ירקות ופירות טריים כל ימות השנה.

תראה את המלפפון הענק הזה! הוא צריך כיפה משלו!

בחממה אנו שולטים בטמפרטורה, בלחות, ובכמות האור.

מי הזמין גשם מלאכותי? אני גם שר להם!

כבר לפני כ-2,000 שנה, הרומאים בנו חממות ניידות עבור הקיסר טיבריוס כדי שיוכל לאכול מלפפונים כל יום!

הידעת?

משה רבינו ע"ה היה תכלית נשגבה לחייו מצד עצמו ושלמותו גם זולת מצבם של ישראל, שע"כ היה ראוי להעמיד ממנו אומה שלמה כישראל. אבל מפני אהבתו השלמה לישראל הסכים בעצמו שכל שלמותו לא יהיה כ"א להשתמש בהם לטובתן של ישראל ולא מצא לנפשו תכלית לחייו בלא ישראל... ע"כ אע"פ שהי' ראוי מצד עצמו לחיות עוד, גם לעבור אל הארץ, אבל מתוך ששם עצמו מצורף לישראל, והם לא היו ראויים להנהגה נעלה כהנהגתו של משה כשיכנסו לארץ, ע"כ היה דבר מוכרח שימות במדבר. וכ"ז בא לו מטהרת רצונו לטובתן של ישראל וע"ז אמר "ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת".

עין אי"ה ברכות ה

על סדר היום

הרב שלמה אבינר

להתמודד עם ההווה. יצחק. ההווה הוא לעתים מפחיד ומזעזע ורק הצחוק מאפשר הסתכלות שפיה עליו. באופן פרדוקסלי, רק הצחוק מאפשר לקחת את החיים ברצינות. בית המקדש נחרב, תפארת ישראל נפלה, כל העולמים נודעזעו, ואראלים מר יבכו ורבי עקיבא צוחק. הוא רואה שועל יוצא מבית קודש הקודשים וצוחק. "עקיבא לעולם אתה מתמיה - אנו בוכים ואתה שוחק! אמר להם - למה בכיתם?" "אמר להם רבן גמליאל: ראו מה עקיבא אומר לנו! מקום שכתוב בו, והזר הקרב יומת, שועל יוצא מתוכו ולא נבכה? אמר להם: לכך אני שוחק...האהבה בתענוגים למחזה העתיד הוודאי מילאה כל כך את לבבו הטהור, עד כי לא הניחה לו מקום לאנחת לב של ההווה המרעיד" (עולת ראייה ב,ד)...

הצחוק (גם על פי סיפורו של ר' נחמן מברסלב מעשה בבן מלך וכן שפחה שנתחלפו) הוא שהאור צוחק מן החושך, הצחוק הגדול של הטוב המנצח את הרע, צחוקו של ריבון עולמים שצוחק על הרשעות העולמית באחרית המים, מפני הבידור הגדול והסופי שאין הרע אלא הבל, והכל ביד ה', המנצח כל ומעל הכל. "מיד הקב"ה יושב ומשחק עליהן, שנאמר, יושב בשמים ישחק. אמר רבי יצחק אין שחוק לפני הקב"ה אלא אותו יום בלבד" (עבודה זרה ג ב) "אז ימלא שחוק פיננו" בהופעת הצחוק האלוקי הכלל עולמי "הכלל עולמי עולמים". אשרינו שזכינו לקץ המגולה, לבת צחוק של הצחוק הגדול.

*קטעים מתוך "טל חרמון" לרב שלמה אבינר

הרב חגי לונדין
ר"מ במכון מאיר

שלוש עשרה מידות הרחמים

אגואיסטי שבו אין צורך להיפתח לשום דבר מעבר לחיבוק המגושם של הכאן והעכשיו. אנו נמצאים בתקופה מאתגרת שדורשת דריכות ואכפתיות לאורך זמן. הקושי הוא גדול וישנם כאלה שמוצאים עצמם רוקדים סביב 'עגל הזהב'; מתיישרים ומחפשים פתרונות קסם להסכמי חולשה אלו ואחרים. למרות שעם ישראל מוגדר בפרשה "עם קשה עורף", הוא ניצל בזכות שלוש עשרה מידות הרחמים שמתחנן משה לפני הקב"ה: ה', אל רחום וחנון, אך אפיים ורב חסד ואמת" וכו'. אלוהים אינו מוותר על הדין והאמת, אולם הוא "ארך אפיים" - מאריך אפו בסבלנות עד שהלקח יילמד ויפנם אט אט.

הרע יעבור \ טוב יתגבר \ בעזרת ה'

שבמציאות. זהו צחוק של ענק האמונה. בצחוק של אברהם אבינו, דבר ה' ניצח את המציאות. ונהפוך הוא. הצחוק מאפשר לנו לעמוד איתנים נגד התופעות הקודרות של המציאות. להישאר חופשיים על אף צמצומי המציאות. להישאר אנחנו, למרות כוחות הכפייה של המציאות. הצחוק לוחם נגד הכוח. הוא עצמו כוח, הוא גבורה והוא דין. הוא מידתו של יצחק אבינו. יצחק מי שיצחק אחרון. יצחק מי שינצח את ההיסטוריה...

הצחוק הוא תגובה נגד תוקפנות היש. הוא מגן של חירות האדם נגד שעבודי המציאות. הוא התגוננות בפני האלימות ולכן, במידת מה, הוא בעצמו אלימות...

לכן ישנו צחוק שהוא אלימות נגד דבר ה'. זהו צחוק הכסיל שניזון מסיגי הצחוק, זהו צחוקו של עשו, זהו צחוקו של ניטשה בספרו "כה אמר זרטוסטרה", הצחוק שמתפרץ מתוך התלהבות הנפש ואז פורץ את כל גבולות המוסר, הצחוק הלוועג לכל...

כל צחוק מתפרץ ופורץ. אבל הכול תלוי - מה הוא פורץ. צחוקו של אברהם מפקיע את החוקיות של חוקי הביולוגיה; המטפיזיקה של ההומור שלו מפקעת את המוגבלות של הטבע, והיא הופכת להיות דבר קומי ומצחיק. ונהפוך הוא. מה שאין כן צחוק הכסיל שמפקיע את חוקי המוסר. הוא לוקח בקלות מה שאינו קל בכלל, זאת קלות הראש: "שחוק וקלות ראש מרגילים את האדם לערוה".

את הצחוק יונק את כוחו מן העתיד הטוב, ונותן כוח

על הצחוק*

פורים קשור לצחוק. גם כל חודש אדר קשור לצחוק. הדבר מוזכר בספר "יצירה" שהוא ספר קדום, המיוחס לאברהם אבינו, והוא ספר קודש קודשים, הכולל בתוכו עמקי חכמת הנסתר.

מהו צחוק? מהו התהליך הנפשי שמביא לידי צחוק? מהם הקריטריונים, שעל פיהם אפשר לקבוע האם דבר מצחיק? פילוסופים והוגי הדעות דנו הרבה על מהות הצחוק, והביעו דעות שונות אך כולם הסכימו ומסכימים, שצחוק הוא דבר חשוב מאד. צחוק, אינו בדיחה! הוא דבר רציני ביותר פונקציה חיונית של האדם. היו אפילו שרצו להגדיר את האדם בתור "בעל חיים צוחק". אצל הילדים אנו פוגשים את הצורה הפשוטה ביותר והמקיפה ביותר של הצחוק. כל דבר, לא נעים ולא נוח, מביך, מתסכל ומכוער, מתמיה ומפליא, מרגיש ופוגע, מבלבל ומפריע - כל זמן שאינו די קטסטרופלי כדי לבטל את מצב רוחו - מופיע ומתקבל אצלו כמצחיק. זהו הכוח של "ונהפוך הוא" של הצחוק, הכוח של פורים ושל חודש אדר. המבוגרים שמרו בדרגות שונות את כשרון ההומור, שמאפשר ליהנות מדברים לא נעימים דרך חווית הצחוק. אבל אלה שאינם מוכשרים לכך, אינם יכולים לחוות חוויה זו אלא כאשר במעבר לצד הלא נעים, ישנו משהו נעים - אז הם צוחקים. קומבינציה מסובכת זו, נקראת "בדיחה". כללו של דבר הצחוק הוא תופעה של גבורה. אנו מתגברים על מכשולי המציאות על ידי הצחוק.

אנו מעכלים את הצרות והקשיים אף על ידי הצחוק. כשהקב"ה מודיע לאברהם אבינו "נתתי ממנה לך בן" נמצא אברהם קרוע, הרי זה בלתי אפשרי, ומצד שני ה' הודיע. איך מתגברים על הפרדוקס? "ויפול אברהם על פניו ויצחק" (בראשית יז טז). זהו צחוק של אמונה. על ידי הצחוק הזה, אברהם אבינו מתגבר על הקושי

סוד מדרש התולדות
נרץ עשירי

אלפיים שנות תורה - סוגיות יסוד בבירור זהות האנושית - האתגר המוסרי הסיפור של קין והבל והסיפור של דור הפלגה הם הנושאים העיקריים של הכרך העשירי והאחרון של סדרת הספרים 'סוד מדרש התולדות' מאת הרב יהודה ליאון אשכנזי (מניטו) עריכה ומקורות: חיים רוטנברג

ניתן להזמין בטלפון: 02-9973168
או באתר **החדש**: www.ChavaBooks.co.il

ניתן להשיג את כל ספרי ההוצאה
בדני ספרים רח' אבן ישראל 3 ירושלים